

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nordens Mythologi eller Sindbilled-Sprog historisk-poetisk udviklet og oplyst

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nordens Mythologi eller Sindbilled-Sprog historisk-poetisk udviklet og oplyst", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 566. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1832_503A-txt-shoot-idm18570.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Skjoldunger, Skilfinger og Ylfinger.

Alle vi Nordboer har baade de gamle og de nye *Islændere* saare Meget, og i den egenlig Nordiske Mythologi Alt at takke, saa, naar vi kunde giøre det uden vor egen Skade, skulde vi gjerne skjule deres Skrøbeligheder, men det kan vi ikke, og da det ikke nytter at græde over dem, bör Ingen fortænke os i, at vi spase lidt med dem, som baade er den mildeste og frugtbareste Maade at behandle dem paa. Til disse Skrøbeligheder hörer nu ret egenlig deres gamle *Slægt-Registre*, der ikke, som de Angel-Sachsiske, er udkastede paa fri Haand til at give en værdig Forestilling om Nordens Helte, som Æt-Mænd af *Odin* og af *Hav-Kongen Skef*, *Noas* fjerde Søn, födt i *Arken*, men er smaalig beregnede paa, at faae alt det Berømte, der ikke 567 kunde voxte op paa *Island*, Ledd for Ledd brækket ud af Norges Klipper, eller fört op til *Odin* Tyrke-Konge fra det Sorte Hav. Dette er, blandt Andet, den sande Oprindelse til *den Halvdan* hin *Gamle* med de *atten* Sønner (fra hvem alle Nordens Helte-Slægter skal nedstamme) som allerede pipper frem i *Skalda*, og spöger slemt i det saakaldte *Forniots Arve-Tal* eller Norges Opdagelse (Fundinn Noregs), der vel nu ikke længer, som i *Suhms* og *Skönninges* Dage, giælder for en *Genesis* i Nordens Historie, men har dog hidtil forebygget Udviklingen af et sundt Begreb om Helte-Slægterne.

Sagen forholder sig kortelig saaledes, at i Bjarkemaals-Tiden har Man, som *Hyndlas* Sang viser, havt Sagn om *Skjoldungen Halvdan Gamle*—*Hyndlas* Sang C. U. I. 323, hvor de nye *Islændere* kun maadelig har vidst at dække den gamle Snak om *Forniots Æt* ved at giøre "hæztr *Skjöldunga*" til "supremus *regum*.", med *atten* Sønner, som en Stam-Fader til Nordiske Helte, men har i Kragemaals-Tiden misforstaaet det, og da Man ikke kunde hitte *atten* Helte-Slægter, ladet dem af *Halvdans*-Sønnerne, Man ingen Slægt havde til, falde sønneløse i Ungdommen. Indfaldet, seer Man nok, var ikke saa galt, men Udførelsen er selv i *Skalda* saa fuskermæssig, at der blive Helte-Slægter, som Ingen veed Noget om, og fattes Stamfædre mellem de *atten* *Halvdans*-Sønner netop til Nordens tre Stolkonge-Slægter: *Skjoldunger*, *Skilfinger* 568 og *Ylfinger* **Skalda* p. 190-93. Nu kom endelig Smöreren, som vilde giøre Alting klart, skiöndt han ikke engang var saa klog som Fuskereen paa *Skalda*, han kiörde Alting sammen med *Nor* og *Gor* og den gamle *Snee*, udraabde *Halvdan Gamle* af sin Naade til *Nisse-Konge* paa *Ringe-Rige* og *Valders*, slog ni *Halvdans*-Sønner som Fluer ihjel med eet Smæk, og vrævede Resten saaledes sammen, at iblandt Andet *Skjoldunger* og *Skilfinger* blev Hip som Hap*—Medens meget Godt ligger skjult, er denne Snakkerads ei blot trykt i *Björners Kæmpedater*, men ogsaa i *Stokholmer-Udgaven* af *Snorros Edda* og i *Fornaldar Sögur*.

Langt fra derfor at ville före Læseren tilbage til den gamle *Snee*, der hos os, som Ordsproget lyder, ikke engang let bliver fjorgammel, eller fylde ham Örene fulde med *Hildinger*, *Ödlinger*, *Döglinger*, *Bragninger*, *Loftinger* og *Siklinger*, som Man i Grunden ei veed mere om, end om de *Ni* der faldt i deres Ungdom barnløse og leve kun af *Skjaldenes* Naade*—Disse *Ni*, efter *Skalda* ei faldne men födte paa een Gang som *Nillinger*, kaldes der *Thengil*, *Ræser*, *Gram*, *Gylfe*, *Hilmer*, *Jöfur*, *Tigge*, *Skule* og *Herre*, hvorved dog den Feil synes indlöbet, at *Hilmer* har efterladt sig en Slægt kaldet *Hilminger*; thi *Hrodgars* Dronning kaldes i *Bjovulfs-Drape* "ides *helminga*." De frugtbare Sønner hedde: *Hilder*, *Nefr*, *Öde*, *Yngve* (Skelfee), *Dag*, *Brage*, *Budle*, *Loft* og *Sigar*., vil jeg holde mig til *Hyndlas* Sang, og vise, hvorledes Man, ved at föolge dens Vink, faaer 569 en temmelig klar Forestilling om Hoved-Inddelingen af Nordens Helte.

Freya.

Rul op fra Oven
De Arve-Tal,
Med Helte giæve,
Fra Heden-Old:
Skjoldunger prude,
Skilfinger med,
Ylfinger alle,
Odelsbaarne,
Herser og Bönder,
Mænd under *Midgaard*,
Mest af *Vælgten**—*Hyndlas* Sang C. U. I. 321, hvor det er klart, at Linien "hvat er *Avölinga*" som fattes i alle *Skind-Böger*, skal tænkes borte. See ogsaa *Stokholmer-Udgaven* p. 114.!

Hyndla.

Prisen for Alle
Bar *Ale* i Styrke,
Skjoldunge-Perlen
Var *Halvdan* hin *Gamle*,
Mange har vundet
Paa Val sig et Navn,

Men Alle fordunkles
Af Drotten, hvis Rygte
Med Vindene farer
Al Verden om!

570Ædelmodig
Ham *Edmund* styrked,
Sigtryg han klöved
Med Klingen sval,
Elne han ægted,
Ypperlig Frue,
Moder til *atten*
Unger-Svende*
Dronningens Navn skrives forskiellig, fra *Almveig* til *Alfni*, men svarer sikkert til vores *Elne* (Ellen) og har formodenlig stukket i det "Elan" som nu, da Texten er forhutlet, piner os i *Bjovulfs-Drape*, hvor der tales om *Halvdan Skjoldungs Börn*.
Thorkelins Udgave p. 7.!

Skjoldunger alle
Skilfinger med,
Ödlinger, *Ynglinger*,
Odelsbaarne,
Herser og Bönder,
Mænd under Midgaard,
Mest af Vælgten,
Stamme fra dem*
Hyndlas Sang C. U. I. 323-25 hvor jeg paa *Skind-Bögernes* Ansvar
maa lade "Ynglinger" staae, skiönt Varianten "Ylfinger" sikkert her er den rette Læse-
Maade, der kun er fortrængt, fordi de gamle Islændere fandt, det var splittergalt, at
Ynglingerne slet ikke nævnedes.!

Her see vi Kilden, som Skalda-Skriveren og hans Eftermænd mere forplumrede end ösde af, og den förste Mis-Forstand var naturligviis, at Man tog Halvdans *atten* Sønner, istedenfor *Ale*, *Halvdan* og *Edmund*, for de Mythiske Stam-Fædre til *alle* Nordens 571Helte-Slægter, thi heraf udsprang ikke alene det pudsige Indfald at giöre alle Mythiske Konge-Kiendinger til Navne paa Halvdans-Sønnerne, men ogsaa den barnagtige Lyst at trække *Halvdan Gamle* til sig. Naar vi derimod lade alt saadant Fjas fare, og tage *Halvdan Skjoldung* for *Bjovulfs-Drapens Höie-Halvdan* (heah Healfdene) *Skjolds* Sönne-Sön*Bjovulfs-Drapen Th. p. 7. Dansken S. 7. og *Saxos Halvdan Gamle*, Rolv Krages Far-Fader*Steph. Saxo p. 27. *senectute* vitam finierit. Hans Bedrifter findes derimod p. 121-124 hvor *Haldan Bjerg-Gram* er plumpet ind, langt fra den *Gram* der slog *Sigtryg*., hvem Grotte-Sangen og Heims-Kringla ogsaa sætte paa *Leire-Thronen* *Grotte-Sangen i *Skalda* p. 150. Heimskringla I. 34. 41., og tage *Ale* for den berömte Kong *Ale* fra Norge, der sloges med den Svenske *Adils* paa Væneren i *Rolv Krages Tid*, da fölger det af sig selv, at *Edmund* (Eymundr) bliver den *Svensk-Gothiske* Heros, hvem *Skalda* giör til Konge i *Holmgaard*, og *Bjovulfs-Drapen* sagtens mener med *Emund Skilfing* (Eanmund) i *Sverrig* *Bjovulfs-Drape Th. p. 194. Dansken S. 226. 230.. Saaledes finde vi da Stam-Fædrene til Nordens Stolkonge-Slægter, vel at mærke i *Bjarkemaals-Tiden*, og med Navnenes Fordeling har det heller ingen Sværighed, naar vi lade de *Islandske* Fordomme fare; thi at *Skjoldungerne* tilhøre *Danmark* er vitterligt nok, at *Skilfingerne* er de Samme som Islænderne kalde 572*Ynglinger*, altsaa *Sverrigs* Stol-Konger, har *Bjovulfs-Drape* sat udenfor al Tvivl*Bjovulfs-Drape Th. p. 163. 68. 85. 217-220., og *Ylfingerne* maae altsaa nødvendig tilhøre *Norge*, hvorpaa ogsaa Alt hvad vi veed om dem hentyder.

Maa det nu kun giöre Læseren halv saa megen Fornöielse, som det har gjort mig, at finde *Skjoldunger*, *Skilfinger* og *Ylfinger* ordenlig bænkedede paa de tre Nordiske Konge-Stole, da holder jeg mig derved fuldkommen skadeslös for den Ærgrelse, jeg har havt af *Skaldas* og *Forniot-Snakkens Halvdan Gamle*, der skal have givet et stort *Jule-Offer* for at leve i *trehundrede* Aar, men faaet til Svar, at han maatte nöies med at leve sin Alder ud, og med det Löfte, at der hele *trehundrede* Aar ei skulde födes Almues-Folk eller *Kvinder* i hans Æt**Skalda* p. 190. 363, hvorved jeg maa bemærke, at *Halvdan Gamle* reent er oversprunget paa Registeret.. Stikker der nemlig noget godt Gammelt i Snakken, som nok er mueligt, da har det naturligviis oprindelig hedt "ingen Kiærling eller Fæt i din Æt", som var noget ganske Andet; thi den Dag har aldrig været, og Danne-Kvinderne sørge vel for, den aldrig kommer, da Danne-Mænd skulde bryste sig af at blive Stam-Fædre til en *kvindelös* Slægt*At Man derimod lidt höiere nordpaa ikke blot fordem havde, men har endnu en sær *Kvinde-Sky*, derom vidner, blandt Andet, desværre, *Literatur-Lexikonnet* for *Danmark*, *Norge* og *Island*, hvoraf det ingenlunde var gamle *Nyerups* Skyld, at alle vore *Mödre* og *Kiærester* grusomt udelukdes.. 573Naar vi for Resten huske, at *Bjarkemaals-Tiden* falder mellem den *Angel-Sachsiske* og *Normanniske* Udvandring, da see vi strax at *Halvdan Gamles tre Aarhundreder* er de samme som *Stærk-Odders*, saa Forskiellen er blot, at Man i *Danmark* ikke var saa bange for det dristige *Billed-Sprog*, som i *Norge* og paa *Island*, eller med andre Ord, at *Bjarke-Maalet* var mere poetisk end *Krage-Maalet*.

Hvad nu især *Skjoldungerne* angaaer, da har *Saxo* sørget for, at vi veed en god Deel om dem, skiönt den *Islandske Skjoldung-Saga* er forgaet, saa det er beklageligst for *Skilfingerne* og *Ylfingerne* Skyld, som

vi nu veed kun Lidt om; thi *Snorro* vidner, at deri var et langt Stykke om Slaget paa Væneren mellem den *Norske Ale* og den *Svenske Adils*, hvorom vi nu maae nøies med det magre Udtog i *Skalda*, som dog er meget bedre end Intet^{*}*Heimskringla* I. 41. Vel skulde Man tænkt, det Hele maatte findes i *Rolv Krages Sage*, men ogsaa ved at tie bomstille om Sligt, viser den Snak, som *Oehlenschläger* desværre har foretrukket, hvor lidt den fortjende det. *Adils*, som ikke troede sig Normanden voxen, skikkede nemlig Bud om Hjelp til sin Stif-Søn *Rolv Krage* i *Leire*, lige navnkundig blandt Heden-Olds Drotter for *Kækhed* og *Ydmyghed*, og tilbød sig ikke blot at svare til Lønningen for hans Krigs-Hær, men ogsaa at lade *Rolv* tilkeise sig selv hvilke tre Kostbarheder i *Sverrig*, han vilde. Selv kunde imidlertid *Rolv* ikke komme, 574 for Krigen med *Sachserne*, han dengang var indviklet i, men han skikkede *Adils* sine *tolv* Kæmper, hvoriblandt var *Bjarke Bidhvas*, *Hjalte Ædelmod* (hugpruði), *Hvitserk* Snarensvend, *Vigge*, *Veset* og Brødrene *Svipdag* og *Begad* ^{*}i *Skalda* staaer *Bavðvar* bjarki, men det er klart af *Saxos* Viser, at Kæmpen hed *Bjarke* med *bödvar* ∴ *bidhvas* (belliger) til Binavn. Der staaer ogsaa "Vöttr" men da *Vöggr* ∴ *Vigge* er nævnt foran, tager jeg det for en Skrivfeil, skiöndt "Vöttr, *Veseti*" *Fornaldar Sögur* II. 220 taler for det Modsatte. Hvem *Ale* havde med sig, veed vi ikke Mere om, end hvad vi kan slutte af Verset:

Vestein reed paa Vale,
Og *Vifil* paa Stuf,
Meenthjov paa Moe,
Munter i Gry,
Og *Ale* paa Ravnen
Til *lisslag-Valen* ^{*}*Skalda* p. 180, hvor Hestene har reddet Kæmperne.!

Man kan vel ikke sige, *Ale* beed i Græsset, men han faldt dog paa *Glat-Isen*, saa han reisde sig aldrig mere, og *Adils* tog saavel *Hilde-Svin*, hans Hjelm, som *Ravn* hans Hest, men vilde hverken udrede Kæmpernes Sold, som var tre Mark Guld til Mands, eller rykke ud med Kostbarhederne, de kaarede til *Rolv*, Hjelman *Hilde-Svin* nemlig, *Brynjen Fins-Lav* som var staafast, og *Guld-Ringen Svía-Gris*, som hörde til *Upsals-Dresselen* ^{*}*Skalda* p. 150-153. *Fins-Lav* (*Finnzleif*) eller *Fins Efterladenskab* minder om den Kong *Finn* i *Bjovulfs Drape*, som *Hengst* sviges af, men giver Lön som forskyldt. Dette 575 gav da, efter *Skalda*, Anledning til *Rolvs* Besög i *Upsal* og *Guld-Sæden* paa *Fyrresvold*, som ei her skal videre omtales, men vel maa det anmærkes, at *Bjovulfs-Drape*, der har givet os et kosteligt Træk til *Skjolds* Billede, nævner blandt hans Ætmænd begge *Halvdans-Sønnerne Helge* og *Roe* (*hroðgar*), samt *Rolv* (*hroðulf*) som *Roes Frænde* ^{*}*Bjovulfs-Drape* Th. p. 7. 78-91 og *The Traveller* (*Vidsids-Maal*) i *Conybeares Illustrations* p. 14..

Da *Skilfinger* er det Samme som *Ynglinger*, kiende vi Endeel i det Mindste til deres Navne og Bauta-Stene fra *Yngling-Tal*, og, hvis *Harald Haarfager* virkelig nedstammede fra dem, en god Deel til deres *Norske Tog*; men da *Skilfing* har været den *Angel-Sachsiske* Benævnelse, forekommer det kun sjelden i *Islandske Böger*. Det er ellers et af *Odins* Tilnavne i *Grimners-Maal*, og udledes i *Skalda* fra en *Sökonge Skilfer* (*Skelfir*) hvis Afkom var i *Öster-Leden* ^{*}*Grimners-Maal* C. U. I. 65. *Skalda* p. 193., ventelig den Samme som *Skelve* (*Sceldvea*) *Hermods-Sön* i de *Angel-Sachsiske* Slægt-Registre, og mellem *Halvdans-Sønnerne* har *Forniot-Snakken Skelfir* hvor *Skalda* har *Yngve* ^{*}*Script. Rer. Dan.* I. 3. 9, hvor *Scealdna* i *Langfedgatal* er en blot Skrivfeil. Blandt de *Skilfinger* *Bjovulfs-Drapen* nævner gienkiende vi ogsaa let *Önn*, *Ottar* og *Adils* i *Ongen-Thjov*, *Other* og *Edgils* ^{*}*Bjovulfs-Drape* Th. p. 148. 78. 79. 85. 94. 217. 19. 21. Vel findes p. 178 trykt "Eadgilfe" men i det *Brittiske Museums* *Skind-Bog* staaer tydelig "Eadgilse."

576 Vi komme nu til *Ylfingerne*, og hvorlidt vi end finde om dem, er det dog fyldestgiörende for deres Efter-Mæle, at de, ligesaaavel i *Bjovulfs-Drape* som i *Hyndlas Sang*, nævnes ved Siden ad *Skjoldunger* og *Skilfinger*, som den tredie Hoved-Slægt i Norden, og af *Bjovulfs-Drape* see vi, at selv Kong *Ro* i Danmark ei kunde skaffe den *Gothiske* Konges Svoger *Eggthjow* Fred for *Ylfingerne* (*Wylfingas*), som han, ved at fælde *Haleif* (*Heaðolaf*) havde opirret, uden at betale svær Mande-Bod for ham ^{*}*Bjovulfs-Drape*. Th. p. 37-58. *Dansen* S. 43-44.. I samme Digt skilles ogsaa klarlig *Ylfingerne* fra *Volsungerne* (*Wælsingas*), med hvem de nye *Islændere* ellers, paa et löst Rygte, har forvexlet dem ^{*}Den löse Snak nemlig foran *Helge-Kviden* C. U. II. 87. der aabenbar kun kommer af, at *Helge* i *Sangens Löb* kaldes *Ylfingen* med samme misbrugte *Skjalde-Frihed*, som han kaldes *Budlungen*.; men til at giöre den *Skilsmisse* burde rigtig nok *Heimskringla* og *Skalda* været Nok; thi den *Hjorvard Ylfing*, der i *Ingild Ildraades Tid* drak *Rolv Krages* Skaal med Kong *Granmars* Daatter i *Södermanland* ^{*}*Heimskringla* I. 50., var dog vel ligesaaalidt en *Volsung*, som *Erik* den *Veltalende* (inn málspaki), der kom fra *Rennesö* i *Norge* til *Frode Fredegod*, om hvem *Skalda* udtrykkelig siger, at han var af *Ylfing-Slægten* ^{*}*Skalda* p. 192..

577 Saaledes slap vi da lykkelig og vel tilbage til *Norge* med *Ylfingerne*, hvem de saa end har Navn efter, men sagtens hedde den egenlige Stam-Fader snarere *Ulf* end *Ale*, især da *Vulfingerne* i *Vidsids-Maal* maae være *Ylfingerne*, og Man kan da med Föie giætte paa ham der nævnes i *Hyndlas Sang*, som *Svan* hin *Rödes* Sön. At Man nu ikke veed synderligt om Slægtens Bedrifter, kan vel have flere Grunde, men En af de Fornemste er vist nok den, at *Norge* i den fjerne Old-Tid, ligesom endnu i *Halvdan Svartes Dage*, har været langt meer adspiltet end Danmark og *Sverrig*, saa hverken *Ylfingerne* eller nogen Slægt kunde spille en saadan Rolle, som *Skjoldunger* og *Skilfinger*, og de eneste Spor, jeg har fundet af dem i andre Lande, er Sagnet om *Erik* den *Veltalende* hos *Saxo*, og *Ymtningen* i den saakaldte *Saga-Billing* (*sögubrot*) om en *Halvdan Ylfing* som Drot i *Nordhumberland* ^{*}*Fornaldar Sögur* I. 388, hvor det hedder, at *Ælla* underkastede

sig Nordhumberland, ved at fælde *Halvdan Ylfing*., fra hvem ogsaa Half-Kæmpernes (hålf-srekkar) Formand skal have taget Ringen *Netting* (hnutuðr) som Ulf hin Röde forærede *Olav Tryggesön* *Fornaldar Sögur. I. 316.. Var for Resten *Erik Ordkræng* virkelig en *Ylfing*, og staaer Sagnet hos Saxo fuldelig til Troende, da gör det en slem Streg i *Ynglinge-Tal*, thi da blive de to Brödre 578*Alrik* og *Erik*, der slaaes med Bidsler, til en *Skilfing* og en *Ylfing*, og skiöndt de falde Begge, vaagner *Ylfingen* dog op af Dvale og sætter sig paa Upsals Throne, bliver Fader til *Halvdan Ylfing*, og formodenlig Stam-Fader til *Halvdan Svarte*, hvorved da Norge faaer sine *Ylfinger* igien* Steph. Saxo p. 90. 97. Dansken I. 282. II. 1. Heimskringla I. 27.; men det blev da rigtig nok en Revolution i den Critiske Historie, som jeg, der er lidt sky for Skrald, tör neppe tænke paa. Hvad jeg ogsaa vilde finde mere morsomt, var at hitte Vei i *opstigende* Linie til Norges Guld-Alder, som aabenbar ender med, at *Ale* falder paa *Isen*, og *Godegiæst* paa *Hindö* falder af Hesten, som *Adils* forærede ham, og som ovenikiöbet var et *Föl* af *Ales* gode Hest *Ravn* *Heimskringla I. 42, hvor vel staaer *Öen*, "Ömd" i *Helgeland*, men naar Man seer efter I. 282 og II. 182 finder Man den store, frugtbare *Hindöe*, hvor *Asbjörn Sælsbane* boede, tæt ved *Thore* Hund paa *Bjærköe*.. Denne Norges Guld-Alder var vel hidtil en stor Hemmelighed, men just derfor havde jeg Lyst til at opdage den, og hvordan det end gaer mig med *Eriks* Slægt-Register, som jeg vil före op til *Gudmund* paa *Glar-Bjerget* eller paa *Glæservold* (å Glæsisvöllum), saa findes dog, hos *Gudmund* og i *Hölge-Höien*, ligefuldt hvad jeg ledte om, Spor nemlig af den Guld-Alder i Norden, som er Norge eiendommelig.

579 Hvad nu Slægt-Registeret angaaer, da er det noksom bekiendt, at *Gudmunds Sön*, *Höfund*, giftede sig med den vilde Skjold-Mö *Hervor*, Daatter af *Bærsærken Angantyr*, og blev Fader til *Hedrik* (Heidrekr), som i Gaade-Klögt maalde sig med *Blinde-Giæst*, hvem Gaade-Skjalden gör til *Odin* forklædt**Hervors-Saga* i *Fornaldar Sögur* I. 444. 64., men at denne *Hedrik* stikker i *Saxos Erik Ordkræng*, er jeg vel den Förste, der ymter om, og maa altsaa være belavet paa mange Indvendinger, som jeg dog kun agter at besvare i al Korthed med den Anmærkning, at allenfalds er *Erik Ylfing* en virkelig Mythisk Repræsentant for Norge ved Slutningen af den Nordiske Guld-Alder, medens *Hedrik* i *Hervors-Saga* er en eftergjort Person fra Roman-Tiden, saa der er i Grunden slet ingen Tvivl om *Eriks* ægte Nedstammelse fra *Gudmund*, om end Leddene kan være vanskelige nok at finde*Steph. Saxo p. 90, hvor Man finder *Erik* og *Blinde-Giæst* saa godt samlede, at der vil Andet end en Islandsk Roman-Skrivers Pen til at skille dem ad..

Samme *Gudmund* var en meget mærkelig Person, som alt i gamle Dage var nær ved at fylde sine femhundrede Aar, saa det blev klart at *Seilivs-Vangen* (udåins-akr) laae i hans Land, og i Sagnet hos Saxo seer det ud, som han endnu var rask og rörig, da den Danske Kong *Gorm* reisde til *Geirrods-Gaard* med 580*Thorkel Adelfar* *Fornaldar Sögur I. 411. 42. Steph. Saxo p. 161-63. "piissimus ibi applicantium inter pericula protector." Udåinsakr findes nok *ellers* kun i *Hamlets-Sagnet* (Steph. Saxo p. 59) hvor det er forskrevet "Undensakre" og kaldes "nostris ignotum populis.". Vel spiller han i denne Reise-Beskrivelse en noget tvetydig Rolle, men skytser dog de Fremmede godt, og har mange rare Ting, som Man sidst skulde formode saa nær ved Nord-Polen, især en *deilig Have*, hvis Tillokkelser Kong *Gorm* ei tör udsætte sig for. At han ogsaa maa havt Guld i svære Mængde kan Man slutte deraf, at *Guld-Broen* til Jotunheim, skiöndt som det synes ubrugt, er heel og ubeskaaret, og det, meer end *Suhms* og *Skönnings* Hjemmel, bevæger mig til at lade ham nedstamme fra den gamle Kong *Hölge* eller *Haloge*, efter hvem det Norske *Helgeland* er opkaldt, og hvis *Offer-Mythe* vel er dunkel, men hvis Grav-Höi dog halvveis er af det pure *Guld* og det klare *Sölv*, der ligger Lag om Lag med *Jord* og *Steen* *Skalda p. 228, hvor de afbrudte Ord om *Hölge* og hans Daatter *Thorgerd Hölga-Brud*, "þau voru bæði blotat" er, saavidt jeg forstaaer, *tvetydige*, og at de gamle *Haleier* nok kunde faae isinde först at offere en god Konge og siden at offere til ham, seer Man af *Hellig-Olavs Saga*.. Derfor er Norges eneste poetiske *Guld-Kiending* "*Hölges Höi-Mönning*" (haug-þak Havlga), og skiöndt jeg aldrig har været "der nord" uden i Aanden, slutter jeg dog af mange Folke-Kiendinger, at den Guld-Mythe er smedet mens 581Jernet var varmt, saa Norges Guld-Alder virkelig havde en egen Græstörv-Skikkelse, med Smör-Blomster og Blaa-Mai, ja, i mine Öine er det Islandske Saga-Bibliothek en vidunderlig tro Afbildning af *Hölge-Höien*, thi ogsaa der afvexle gyldne Huus og Val-Idyller med Smuld af Aske-Krukker og Steen-Tryk af det gamle Billed-Sprog.

Jeg veed ikke, om Læseren forstaaer mig ret, men jeg vidste dog heller ingen bedre Maade, til, giennem saa lille et Söndags-Öie, som her stod til min Tjeneste, at lade ham see et Glimt af det Nordiske *Arkadien*, som bestemt har ligget nordenfjelds og ligger der sagtens endnu, da det ei er længe siden det endnu tonede deroppe fra:

Boer jeg paa det höie Fjeld,
Hvor en Fin skiöd en Reen med sin Riffel paa Skien,
Boer jeg i den grønne Dal,
Hvor en Elv löber let giennem skovrige Sletter,
Boer jeg ved den nögne Strand,
Paa en Holm, fuld af Æg, mellem rullende Bölger;
Sjunger Bjerg og Dal og Strand:
Guld af Bjerg, Bröd af Dal, fuldt af Fiske fra Stranden!

Der er nemlig, foruden den Himmelske, to aandige Sider at betragte Menneske-Livet fra: den Historiske nemlig og den Idylliske, saa Man enten foretrækker et kraftigt *Kæmpe-Liv*, med Udsigt til et udödeligt Navn

og priseligt Efter-Mæle, eller et smilende *Hyrde-Liv*, som Sorger slet ikke og Alderen kun seent bider paa, saa Man faaer Stunder til at blive smæt af Dage, og faaer, naar Man henslumrer blidt, sit sidste Önske opfyldt. Disse Anskuelse kalde vi historisk rigtig den *Gothiske* og den *Græske*, men den Gammel-Norske ligger derimellem, saa Gudmund paa Glæservold boer i *Glæser-Lunden* udenfor *Valhald*, paa Veien til *Elysium*, hvor Guld groer paa Træerne**Skalda* p. 130. Heraf mener jeg, Man kan let forklare sig Norges sene Indtrædelse i Folke-Historien, og det poetiske Tunge-Baand, eller Meen paa Mælet, der allerede var Old-Tidens *Helge* iveien, da han beilede til Kong *Kuses* Daatter i *Fin-Marken***Steph. Saxo* p. 40. *Dansken* I. 142. Man maa ligeledes finde det höist naturligt, at *Thorgerd Hölga-Brud* var *Hakon Hlade-Jarls* bedste Gudinde, og at *Gudmund* paa *Glæser-Vold* blev immer ved at spøge i de Islandske Roman-Skriveres Hjerne, skiöndt hvad de berette om alle hans Herligheder umuelig kan være tillokkende, da de altid aandelig, og imellem selv bogstavelig reed til ham paa *Kiep-Heste***Fornaldar Sögur* I. 315. III. 208. *Fornmanna Sögur* III. 136. 83, hvor Intet har fornöiet mig, uden den skielseske Undskyldning for Gudmunds lange Liv, at de hedde *alle Gudmund*, som boe paa *Glæser-Vold*.